

Onderwerp Zienswijze geven op begroting 2020 Metropoolregio Amsterdam en evaluatierapport 'Meer richting en resultaat'	
Nummer	2019/684873
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	BC
Auteur	Stigter, W.H.C.
Telefoonnummer	023-5113062
Email	wstigter@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Op verzoek van de regiegroep van de MRA heeft een onafhankelijk onderzoeksteam een rapport opgesteld over de werkwijze van de MRA, de bijdragen aan de verwezenlijking van de ambities en wat er kan worden gedaan om de regionale bestuurlijke samenwerking in de MRA-regio te versterken, inclusief de betrokkenheid van raden en staten. Het rapport met als titel 'Meer richting en resultaat' is in juli 2019 opgeleverd en het college vraagt aan de raad zijn reactie op de conclusies en aanbevelingen, ten behoeve van de eerste bespreking op 18 oktober 2019 in de regiegroep van de MRA.</p> <p>De MRA heeft een begroting en werkplan voor 2020 opgesteld en vraagt de deelnemers hun zienswijze daarover te geven. Voor de begroting is sprake van één verandering ten opzichte van 2019 en van de globale begroting 2020. De MRA stelt namelijk voor de bijdrage per inwoner te verhogen met € 0,03 naar € 1,53 per inwoner. Het college van Haarlem ziet hier evenwel geen aanleiding toe en adviseert de raad om hier niet mee in te stemmen. In de globale begroting die in april is gepresenteerd was namelijk geen stijging van de bijdrage per inwoner opgenomen en de uitgaven per onderwerp blijven voor 2020 vrijwel onveranderd, terwijl de post onvoorzien stijgt van € 46.000 naar € 119.000. Zonder verhoging wordt de bijdrage van Haarlem voor 2019 € 241.820, gebaseerd op 161.213 inwoners per 1 januari 2019.</p> <p>Voor de raad is zoals inmiddels gebruikelijk weer een overzicht van de voortgang van de acties van de MRA-agenda voor Zuid-Kennemerland opgesteld. Uit het overzicht blijkt dat de uitvoering van vrijwel alle acties van de MRA Agenda op schema ligt.</p>
Behandelaar voor commissie	De commissie Bestuur wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere	- Deelname aan convenant Versterking samenwerking Metropoolregio

besluiten	Amsterdam (2016/503174) in commissievergadering Bestuur 24 november 2016 - Informeren raad over globale begroting 2018 van de Metropoolregio Amsterdam (2017/260720) in commissie Bestuur 6 juli 2017 - Zienswijze op werkplan en begroting 2018 Metropoolregio Amsterdam (2017/385733) in raadsvergadering 28 september 2017 - Zienswijze op verantwoording 2017 en globale begroting 2019 Metropoolregio Amsterdam (2018/102663) in raadsvergadering 17 mei 2018 - Zienswijze op verantwoording 2018 en globale begroting 2020 metropoolregio Amsterdam (2019/199854) in raadsvergadering 18 april 2019
Besluit College d.d. 17 september 2019	Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. In te stemmen met het werkplan en de begroting MRA 2020, met uitzondering van de verhoging van de bijdrage per inwoner met € 0,03 naar € 1,53 en dit als zienswijze aan de MRA over te brengen; 2. Zijn reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen uit het evaluatierapport 'Meer richting en resultaat' en op de vraag van het college over de informatievoorziening; 3. In de begroting 2020 van Haarlem een bijdrage voor de MRA op te nemen van € 241.820, gebaseerd op 161.213 inwoners per 1 januari 2019. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) werken lokale overheden (32 gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de Vervoerregio Amsterdam) samen aan vraagstukken op de gebieden ruimte, economie en mobiliteit. De MRA heeft tot doel een sterke internationale concurrentiepositie te behouden door het bevorderen van economische ontwikkeling en het welzijnsniveau in de metropool. De MRA draagt bij aan het beter kunnen benutten van kansen voor de regio en het gezamenlijk aangaan van uitdagingen voor de regio.

Een belangrijke doelstelling van de bestuurlijke vernieuwing in de MRA is het tijdig betrekken van raden en staten bij de ontwikkelingen en bestuurlijke afwegingsmomenten. Daartoe is afgesproken dat raden en staten hun zienswijze kunnen geven over het werkplan en de begroting van de MRA voor het komende jaar. In dat kader vraagt het college nu aan de raad om zijn zienswijze te geven over het werkplan en de begroting 2020 van de MRA. Het college vraagt tevens om een reactie van de raad op de conclusies en aanbevelingen uit het evaluatierapport 'Meer richting en resultaat', dat in opdracht van de regiegroep van de MRA is opgesteld.

2. Voorstel aan de raad

1. In te stemmen met het werkplan en de begroting MRA 2020, met uitzondering van de verhoging van de bijdrage per inwoner met € 0,03 naar € 1,53 en dit als zienswijze aan de MRA over te brengen;
2. Zijn reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen uit het evaluatierapport 'Meer richting en resultaat' en op de vraag van het college over de informatievoorziening;
3. In de begroting 2020 van Haarlem een bijdrage voor de MRA op te nemen van € 241.820, gebaseerd op 161.213 inwoners per 1 januari 2019.

3. Beoogd resultaat

Op basis van de reacties van de deelnemers in de MRA kan de regiegroep van de MRA het werkplan en de begroting 2020 vaststellen in zijn vergadering van oktober 2020 en een eerste bespreking wijden aan het evaluatierapport 'Meer richting en resultaat'.

4. Argumenten

4.1 Evaluatie MRA

In 2019 is er op verzoek van de regiegroep van de MRA een evaluatie van het functioneren van de MRA uitgevoerd. De evaluatie is gedaan door een onafhankelijk team van deskundigen en als bijlage bij dit raadsvoorstel opgenomen. Hun opdracht luidde: *'In hoeverre heeft het in 2017 ondertekende Convenant Versterking samenwerking Metropoolregio Amsterdam, en de werkwijze die daaruit voortvloeit, bijgedragen aan verwezenlijking van de ambities die in het Convenant zijn verwoord? En wat kan er worden gedaan om de regionale bestuurlijke samenwerking in de MRA-regio te versterken, inclusief de betrokkenheid van raden en staten?'* Het onderzoeksteam heeft in juli 2019 zijn rapport 'Meer richting en resultaat' opgeleverd aan de regiegroep, die het met het oog op maximale transparantie direct heeft gepubliceerd en toegestuurd aan alle colleges, raden en staten

van de deelnemers. Het college verneemt graag van de raad zijn eerste reactie op de vijf hoofdaanbevelingen in het rapport, zodat die kan worden betrokken bij deze bespreking. Namens Zuid-Kennemerland nemen burgemeester Wiene van Haarlem en wethouder Verheij van Zandvoort deel aan de regiegroep en wethouder Berkhout als lid van de Agendacommissie van de MRA.

Dit zijn de vijf hoofdaanbevelingen uit het evaluatierapport en het college verneemt graag de mening van de raad hierover, met name of de raad meent dat hiermee verder gewerkt kan worden aan de samenwerking in de MRA (het volledige rapport is als bijlage opgenomen):

1. *Kies voor samenwerking die ertoe doet, waar je trots op kunt zijn*

1a) Schep vreugde in het maken van een regionale visie

De MRA ziet zich geconfronteerd met ongekende uitdagingen op het terrein van ruimtelijke ontwikkeling vanwege de forse woningbouwopgave, de toenemende mobiliteit en energietransitie, waarbij tegelijkertijd de hoge kwaliteit van leven, de vitale economie en de maatschappelijke cohesie moeten worden gekoesterd en gefaciliteerd. Deze inspanning heeft een richtinggevende visie nodig, een aantrekkelijke stip aan de horizon die bepalend is voor de koers die de komende jaren wordt gevolgd.

1b) Stuur op koers en resultaten

Stel vanuit de visie een beperkt aantal – gedacht wordt aan vier (energietransitie, duurzame woningbouw, vitale economie en vervoerregio) – uitvoeringsprogramma's op, met daarin vergaande resultaatsafspraken. De uitvoeringsprogramma's betreffen de uitdagingen die urgent en belangrijk zijn. Alles wat niet in die categorie valt, wordt op een andere en meer vrijblijvende wijze opgepakt. In de loop der tijd kunnen uitvoeringsprogramma's eindigen en nieuwe starten.

2. *Leiderschap van Amsterdam*

Laat Amsterdam de leiding nemen voor de bepalende processen van ontwikkeling in de MRA, net zoals alle centrumgemeenten dat in andere betekenisvolle regio's mogen en doen. Dit heeft betekenis voor Amsterdam (leiding nemen en geven; niet solistisch te werk gaan) en de andere deelnemers (leiding accepteren; niet denken vanuit eigen belang).

3. *Stroomlijn de besturing*

De MRA-samenwerking heeft dringend behoefte aan stroomlijning van de besturing of governance. Deze stroomlijning zal ertoe leiden dat de Regiegroep daadwerkelijk sturing geeft aan de bedoeling en het functioneren van de MRA-samenwerking. Dat de Agendacommissie richting geeft aan de inhoud van het werk. En dat uitvoering en realisatie veel centraler komen te staan. In de herijkte situatie worden de vijf functies van de samenwerking goed onderscheiden en daar belegd waar ze thuishoren:

1. Netwerken, kennisuitwisseling en afstemming in de bestuurlijke platforms
2. Analyse, visie en strategiebepaling in de Agendacommissie

3. Realisatie in een beperkt aantal uitvoeringsprogramma's
4. Incubator in de bestuurlijke platforms
5. Lobby vanuit de Regiegroep

Het evaluatierapport gaat nader in op de diverse onderdelen van de besturing, zoals de Regiegroep en Agendacommissie. Over de raden en staten zegt het rapport onder andere (p.41): De MRA-samenwerking is geen uitholling van de lokale autonomie, maar juist een versterking van lokale kracht. Breng als colleges raden en staten in de positie om dit uitgangspunt samen met hun colleges tot praktijk te maken. Doe dat zo veel mogelijk in de reguliere overleggen en via bestaande (lokale) structuren, zodat regionaal denken niet iets is wat er 'extra' bijkomt, maar zich als vanzelfsprekend kan nestelen in debatten en besluitvorming.

Voor Haarlem is in het bijzonder de aanbeveling relevant over de Vervoerregio en het platform Mobiliteit. De onderzoekers adviseren om de Vervoerregio op de schaal van de MRA te brengen. Daarvoor is medewerking van provincies en het Rijk nodig. Zolang het zover nog niet is, adviseren zij alle gemeenten via vertegenwoordiging vanuit de deelregio's te laten deelnemen aan het Platform Mobiliteit. De Vervoerregio vormt het uitvoeringsprogramma mobiliteit. Dit sluit aan bij de door de raad van Haarlem in mei 2018 aangenomen moties 2.11 over directe bestuurlijk vertegenwoordiging in het Platform Mobiliteit van de MRA en motie 2.12 over de toetreding van de gemeenten in Zuid-Kennemerland tot de Vervoerregio Amsterdam.

4. *Zet de luiken open*

Haal de Amsterdam Economic Board naar de MRA toe en maak de Board belangrijker voor de regio. Investeer ten tweede in de kwaliteit van de relaties met kennis- en onderwijsinstellingen, private en publieke ondernemingen, en bouw tijdens de visievorming en in de uitvoeringsprogramma's aan structurele partnerschappen. Vorm ten derde met het Rijk coalities rondom de majeure opgaven, zodat een gecombineerde en eensgezinde denkkraft en inzet van instrumenten en middelen ontstaat.

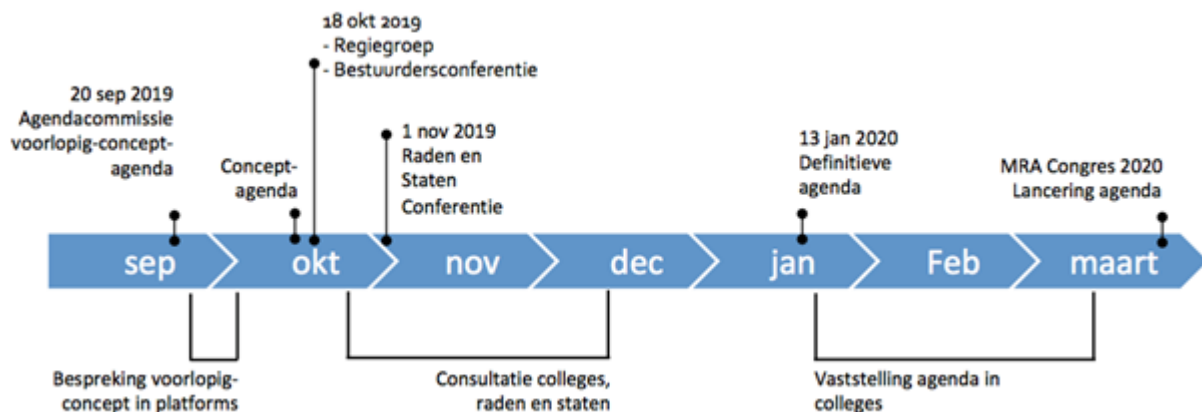
5. *Wees voortvarend*

Ervaringen elders wijzen uit dat evaluaties tot beweging leiden als er snel mee aan de slag wordt gegaan. Treed daarom als Regiegroep voortvarend op en markeer een ambitieus moment in de tijd waarop veranderingen moeten zijn ingevoerd. Maak tegelijkertijd een start met zowel de regionale visie en de uitvoeringsprogramma's als met de stroomlijning van de governance en voorkom zo dat een energiegeevende verandering verwordt tot een energieslurpend debat over structuur en besturing.

4.2. *MRA-agenda 2.0*

In 2016 is de samenwerking binnen de MRA bekrachtigd door het opstellen van een gezamenlijke MRA Actie Agenda (2016-2020). Terwijl de actiepunten verder worden uitgevoerd, is het proces

ingezet om te komen tot de MRA-agenda 2.0. Deze nieuwe agenda zal de periode 2020-2024 beslaan en zich ook richten op draagvlak en betrokkenheid binnen de MRA en met partners in bedrijfsleven en onderwijs. De planning ziet er als volgt uit:

De centrale boodschap van de MRA Agenda 2.0 is als volgt geformuleerd: *‘We zijn in 2025 een Europese-topregio waarin bewoners en bedrijven zich willen vestigen, waar (internationaal) talent en bezoekers zich welkom voelen. Een regio waarin mensen op een inclusieve manier toegang hebben tot voldoende banen en geschikte woonruimte, er ruimte is en mogelijkheden zijn om duurzaam te ondernemen, te leren en te innoveren. Een regio waarin de leefkwaliteit hoog is en bereikbaarheid sterk en waarin we stappen hebben gezet op het vlak van klimaatbestendigheid en energietransitie.’*

4.3. Invest-MRA

Zoals in het voorjaar gemeld is de rijksoverheid bezig om Invest-NL op te zetten, waarmee zij investeringen in de energietransitie wil stimuleren. Daarmee is een bedrag van € 2,5 miljard gemoeid. Daarmee wil het rijk investeringen tot maximaal 50% cofinancieren. Om als MRA daar goed op te kunnen aansluiten is het zaak om daarvoor een goede organisatie te hebben. Op dit moment is daarom een kwartiermaker bezig met het op- en inrichten van Invest-MRA, een regionaal investeringsfonds. In het evaluatierapport hebben de onderzoekers geadviseerd om hier krachtig op in te zetten, omdat het een belangrijk vehikel kan worden voor vernieuwing in de regio waar nu het geld en de power voor ontbreken. Invest-MRA wordt een regionaal instrument en het advies aan alle deelnemers is aandeelhouder te worden van dit fonds.

De verwachting van het college is dat in het vierde kwartaal er een concreet voorstel of oprichting van Invest- MRA zal liggen. Voor Haarlem zal de afweging om deel te nemen afhangen van inhoud en zeggenschap, naast de kosten die aan het aandeelhouderschap zijn verbonden.

4.4. Werkplan en begroting 2020

De MRA-begroting voor 2020 is te beschouwen als een ‘tussenbegroting’ in afwachting van de MRA Agenda 2.0 die in de loop van komend jaar aan de raden en staten zal worden aangeboden. Onder

4.2 in dit raadsstuk is hier nader op ingegaan. De begroting voor 2020 bevat daarom geen beleidsmatige veranderingen. Wel is sprake van één financiële veranderingen met gevolgen voor de deelnemers ten opzichte van 2019 en van de globale begroting 2020. Voorgesteld wordt namelijk om de bijdrage per inwoner te verhogen met € 0,03 naar € 1,53. De inkomsten van de MRA stijgen hierdoor extra met afgerond € 100.000. De overige uitgangspunten voor de begroting van de MRA voor 2020 zijn gelijk aan de uitgangspunten die voor de begroting 2019 zijn gehanteerd en ook al zijn opgenomen in de globale begroting 2020 die in april aan de deelnemers is gestuurd. Tot nu toe is als beleidslijn gehanteerd dat de toename van de inkomsten als gevolg van de toename van het aantal inwoners afdoende is voor het opvangen van de stijging van de kosten. De MRA heeft aangegeven dat dit niet langer mogelijk is. Er is wat ons college betreft echter geen dwingende reden opgenomen in het werkplan van de MRA om van de eerdere beleidslijn af te wijken. De uitgaven per onderwerp blijven voor 2020 vrijwel onveranderd, terwijl de post onvoorzien stijgt van € 46.000 naar € 119.000. Nu veel gemeenten net als Haarlem geconfronteerd worden met bezuinigingen (vanwege een daling van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds), vindt het college het een verkeerd signaal om de bijdrage per inwoner aan de MRA te laten stijgen.

4.5 Overzicht inhoudelijke zaken en ambities van Haarlem en Zuid-Kennemerland

In september 2017 is bij de behandeling van het MRA Werkplan 2018 toegezegd dat het college elk halfjaar een overzicht van inhoudelijke zaken en Haarlemse ambities ten aanzien van de MRA aan de raad stuurt. Dit overzicht is als bijlage bij dit voorstel opgenomen.

6. Risico's en kanttekeningen

Haarlem kan niet zelfstandig besluiten over de hoogte van de bijdrage per inwoner aan de MRA. Dit betekent dat indien de meerderheid van de deelnemers besluit tot verhoging van de bijdrage naar € 1,53 per inwoner, Haarlem dit op grond van het convenant zal moeten overnemen. De bijdrage voor 2020 stijgt in dat geval met € 4.836 naar € 246.656.

7. Uitvoering

De zienswijze van de raad zal aan de regiegroep van de MRA worden medegedeeld. De regiegroep beslist op 18 oktober over het werkplan en de begroting voor 2020 en bespreekt dan voor de eerste keer het rapport 'Meer richting en resultaat'.

8. Bijlagen

Bijlage 1: MRA Werkplan en begroting 2020

Bijlage 2: Overzicht inhoudelijke zaken en ambities Zuid-Kennemerland

Bijlage 3: Evaluatierapport 'Meer richting en resultaat'